

FRØYA KOMMUNE

HOVEDUTVALG FOR HELSE, OMSORG, NAV, OPPVEKST OG KULTUR

Saksliste

Møtested: Kommunestyresalen	Møtedato: 01.12.2020	Kl. 09:00
---------------------------------------	--------------------------------	---------------------

Tilleggssak

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen, Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Innhold
67/20	20/2657	ETABLERING AV SAMARBEID MED PRIVATE AKTØRER FRISKLIVSENTRALEN

Sistranda, 25.11.20

Knut Arne Strømøy
Leder

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende sted:

www.froya.kommune.no.

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for helse, omsorg, NAV, oppvekst og kultur		Møtebok
Møtedato: 01.12.2020	Arkivsaksnr: 20/2657	Sak nr: 67/20
Saksbehandler: Renate Loktu Sandvik	Arkivkode: G10	Gradering:

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
67/20	Hovedutvalg for helse, omsorg, NAV, oppvekst og kultur	01.12.2020
/	Kommunestyret	

ETABLERING AV SAMARBEID MED PRIVATE AKTØRER FRISKLIVSSENTRALEN

Forslag til vedtak:

Kommunedirektøren bes utrede et nytt «frisklivssentralkonsept» der det sees på mulighetene for et offentlig /privat samarbeid. Reglene om offentlige anskaffelser må i varetas og belyses spesielt.

Saksopplysninger:

I utviklingen av morgendagens tjenester er det stort fokus på helefremmende og forebyggende tjenester. Dagens sykdomsbilde er i stor grad er knyttet til levevaner og livsstil. Det er også sosiale ulikheter i befolkningens helse. Forskning viser at helsen i befolkningen varierer etter ulike grupper; etter inntekt, utdanning, yrke, kjønn og etnisk og kulturell bakgrunn. Helsefremmende og forebyggende helsearbeid skal bidra til å gi den enkelte flere leveår med god helse, samtidig som at samfunnet sparer store utgifter til behandling av livsstilssykdommer. En viktig bidragsyter til bedre folkehelse er økt fysisk aktivitet.

Det er et behov for «et bredt samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører» for å møte utfordringene når det gjelder fysisk aktivitet og folkehelse. Kommersielle treningsaktører innenfor treningscenter og andre idrettsaktører bidrar til at befolkningen holder seg fysisk aktive.

Helsefremmende og forebyggende helsearbeid er den innsatsen som gjøres for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer helse og trivsel i befolkningen. Det omfatter tiltak i alle sektorer som har betydning for helsetilstanden i befolkningen. Dette innebærer at det er helt nødvendig med innsats på tvers. Både frivillige organisasjoner og private aktører er nødvendige samarbeidspartnere for kommunen i utvikling av morgendagens tjenestert.

Treningscenter er for eksempel en viktig aktør for å fremme fysisk aktivitet i befolkningen. Stadig flere ungdom og unge voksne søker til treningscenter som arena for fysisk aktivitet på fritiden, og treningscenterene har personell med god kompetanse.

Samtidig som det anerkjennes at treningscenter er en viktig ressurs for å stimulere til økt aktivitet i befolkningen, har Frøya kommunede etablert eget tilbud innen fysisk aktivitet som en del av kommunens forebyggende og helsefremmende helsetjeneste. Frøya kommune har organsiert dette gjennom frisklivssentral. Dette er en, ikke lovpålagt, kommunal helsetjeneste som skal bidra til å fremme helse og forebygge sykdom ved å gi tidlig hjelp til å endre levevaner og mestre helseutfordringer.

Frisklivssentralenes etablering henger sammen med samhandlingsreformen som satte helsefremmende og forebyggende helsearbeid i kommunene på dagsorden. Et sentralt mål med reformen var å redusere etterspørselen etter spesialisthelsetjenester, både ved at kommunene skal settes i stand til å utføre noen av de

oppgavene som i dag utføres i spesialisthelsetjenesten, og ved at det skal skje en større satsing på forebyggende helsearbeid i kommunene slik at færre får alvorlige helseproblemer og bruk for spesialisthelsetjenester.

Som en del av samhandlingsreformen ble folkehelseloven vedtatt i 2011. Folkehelseloven definerer kommunenes, fylkeskommunenes og statens ansvar i folkehelsearbeidet.

I folkehelseloven § 4 står det:

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen er ifølge helse- og omsorgstjenesteloven, pålagt å tilby helsefremmende og forebyggende helsetjenester til innbyggerne i kommunen. Det fremkommer imidlertid ikke at de helsefremmende og forebyggende tjenestene må være i egenregi i kommunene.

I Helsedirektoratets veileder for frisklivssentraler står det at frisklivssentralen skal ha oversikt over og kjennskap til relevante offentlige, frivillige og private tilbud og tjenester i kommunen og i spesialisthelsetjenesten. I veilederen oppfordres også kommunene til å ha jevnlig kontakt med disse aktørene. Det er altså ikke gitt at kommunen selv skal levere treningstilbudet som gis på frisklivssentralene.

Vurdering:

I forbindelse med effektiviseringsprosessen som har vært i 2020, har Frøya kommune blitt utfordret til å tenke nytt. Både for økonomisk effektivisering, men også i et samfunnsøkonomisk perspektiv for å dreie ressurser mot forebyggende og helsefremmende innsats. Det ble i denne prosessen et politisk vedtak på å si opp nåværende leieavtale med Frøya Storhall, inndra årsverk på frisklivs koordinator, og se på alternativ organisering og koordinering av tilbudet.

Tilbudet som Frøya kommune nå har gitt har vært gjennom individuelle helsesamtaler, temabaserte samlinger, ulike gruppetilbud og testing av fysisk form. Frisklivssentralenes tilbud har vært begrenset til 12 uker, og etter 12 uker vurderes det tilbud om ytterligere oppfølging. Frisklivssentralen har vært et veldig bra tilbud med opp mot 120 deltakere i året. I tillegg har frisklivssentralen kjørt et eget prosjekt (NED-Prosjektet) for å få ned og forebygge sykefravær internt i Frøya kommune som organisasjon.

I Frisklivssentralen treningsklinikk ved Frøya storhall har kommunen etablert et ordinært treningssenter med styrkerom. Treningsklubben har hatt et godt utvalg av treningsapparater. Utstyret er valgt for å tilfredsstille en bred brukergruppe, fra lavterskeltrening for nybegynnere og uerfarne, via funksjonelle styrkeapparater, til frivektstrening for de mer erfarne. Treningsklubben har for innbyggeren i Frøya kommune vært et alternativ til å trene på private treningssenter med veiledning fra kommunal helsetjeneste.

Kommunedirektøren vurderer at det er potensiale for å oppnå samfunnsøkonomiske gevinster ved å åpne for mer bruk av private aktører innenfor trening og fysisk aktivitet i samarbeid med kommunes Frisklivssentral. Det vurderes som en større sannsynlighet at det kan gis et større og mer mangfoldig tilbud. Treningssenterene betjener allerede store deler av befolkningen, og kommunedirektøren tilrår at det etableres et samarbeid med et privat treningssenter.

Et etablert samarbeid med et treningssenter vil også i større grad kunne følge brukerne opp over tid. Frisklivssentralenes tilbud er tidsbegrenset, og etter 12-uker må brukerne selv ta ansvar for å opprettholde treningsrutinene. De må da selv holde seg fysisk aktive på egenhånd eller ved å ta i bruk tilbud på treningssenter eller andre steder. Erfaringen fra frisklivssentralen pr i dag er at en del faller fra i denne overgangsperioden. Ved å benytte treningsentrenes tilbud i større grad vil man kunne gi tilbud til brukerne som vedvarer over tid, og som dermed i større grad legger til rette for varige livsstilsendringer. Samlet sett vurderer kommunedirektøren at det er stort forbedringspotensial når det gjelder utnyttelse av private aktører i samarbeid med de kommunale helsetjenestene som veileder og støtter personer som trenger å komme i gang med fysisk aktivitet og trening. Det er kommunedirektøren sin vurdering at det er en nødvendig forutsetning for å imøtekomme morgendagens behov og tjenester.

Kommune 3.0 «Samskapingskommunen» er en overordnet satsing i planperioden. Denne satsingen viser til viktigheten av å satse på innovasjon, omstilling og effektivisering for å møte utfordringene som kommer med strammere kommuneøkonomi og mer komplekse oppgaver. Det krever nye modeller og metoder for hvordan kommunene skal utøve sine ulike roller i velferdssamfunnet og i samarbeid med andre aktører. Hvordan få mer ut av de ressursene vi har tilgjengelige, og hvordan sørge for at ressursene blir brukt på en god måte?

Kommunikasjon, innbyggerdialog og samskaping med næringsliv må derfor settes på dagsordenen. Med samskaping menes det: «når to eller flere offentlige og private parter inngår i et likeverdig samarbeid, med hensikt å definere problemer og designe og implementere, nye og bedre løsninger». Kommunen klarer ikke dette alene. Vi må se på samarbeid med private aktører for å supplere og komplementere innsatsen. Kommunedirektøren vurderer at et samarbeid med private aktører i frisklivssentralen på sikt vil gi klare synergieffekter; være seg både på økonomiske ressurser, tid, kunnskap og samfunnsøkonomisk.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Renate Loktu Sandvik
Arkivsaksnr.: 20/2657

Arkiv: G10

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for helse, omsorg, NAV, oppvekst og kultur
Kommunestyret

ETABLERING AV SAMARBEID MED PRIVATE AKTØRER FRISKLIVSSENTRALEN

Forslag til vedtak:

Kommunedirektøren bes utrede et nytt «frisklivssentralkonsept» der det sees på mulighetene for et offentlig /privat samarbeid. Reglene om offentlige anskaffelser må i varetas og belyses spesielt.

Vedlegg:

Saksopplysninger:

I utviklingen av morgendagens tjenester er det stort fokus på helefremmende og forebyggende tjenester. Dagens sykdomsbilde er i stor grad er knyttet til levevaner og livsstil. Det er også sosiale ulikheter i befolkningens helse. Forskning viser at helsen i befolkningen varierer etter ulike grupper; etter inntekt, utdanning, yrke, kjønn og etnisk og kulturell bakgrunn. Helsefremmende og forebyggende helsearbeid skal bidra til å gi den enkelte flere leveår med god helse, samtidig som at samfunnet sparer store utgifter til behandling av livsstilssykdommer. En viktig bidragsyter til bedre folkehelse er økt fysisk aktivitet.

Det er et behov for «et bredt samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører» for å møte utfordringene når det gjelder fysisk aktivitet og folkehelse. Kommersielle treningsaktører innenfor treningssenter og andre idrettsaktører bidrar til at befolkningen holder seg fysisk aktive.

Helsefremmende og forebyggende helsearbeid er den innsatsen som gjøres for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer helse og trivsel i befolkningen. Det omfatter tiltak i alle sektorer som har betydning for helsetilstanden i befolkningen. Dette innebærer at det er helt nødvendig med innsats på tvers. Både frivillige organisasjoner og private aktører er nødvendige samarbeidspartnere for kommunen i utvikling av morgendagens tjenestert.

Treningssenter er for eksempel en viktig aktør for å fremme fysisk aktivitet i befolkningen. Stadig flere ungdom og unge voksne søker til treningssentre som arena for fysisk aktivitet på fritiden, og treningssentrene har personell med god kompetanse.

Samtidig som det anerkjennes at treningssenter er en viktig ressurs for å stimulere til økt aktivitet i befolkningen, har Frøya kommune etablert eget tilbud innen fysisk aktivitet som en del av kommunens forebyggende og helsefremmende helsetjeneste. Frøya kommune har

organsiert dette gjennom frisklivssentral. Dette er en, ikke lovpålagt, kommunal helsetjeneste som skal bidra til å fremme helse og forebygge sykdom ved å gi tidlig hjelp til å endre levevaner og mestre helseutfordringer.

Frisklivssentralenes etablering henger sammen med samhandlingsreformen som satte helsefremmende og forebyggende helsearbeid i kommunene på dagsorden. Et sentralt mål med reformen var å redusere etterspørselen etter spesialisthelsetjenester, både ved at kommunene skal settes i stand til å utføre noen av de oppgavene som i dag utføres i spesialisthelsetjenesten, og ved at det skal skje en større satsing på forebyggende helsearbeid i kommunene slik at færre får alvorlige helseproblemer og bruk for spesialisthelsetjenester.

Som en del av samhandlingsreformen ble folkehelseloven vedtatt i 2011. Folkehelseloven definerer kommunenes, fylkeskommunenes og statens ansvar i folkehelsearbeidet.

I folkehelseloven § 4 står det:

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen er ifølge helse- og omsorgstjenesteloven, pålagt å tilby helsefremmende og forebyggende helsetjenester til innbyggerne i kommunen. Det fremkommer imidlertid ikke at de helsefremmende og forebyggende tjenestene må være i egenregi i kommunene.

I Helsedirektoratets veileder for frisklivssentraler står det at frisklivssentralen skal ha oversikt over og kjennskap til relevante offentlige, frivillige og private tilbud og tjenester i kommunen og i spesialisthelsetjenesten. I veilederen oppfordres også kommunene til å ha jevnlig kontakt med disse aktørene. Det er altså ikke gitt at kommunen selv skal levere treningstilbudet som gis på frisklivssentralene.

Vurdering:

I forbindelse med effektiviseringsprosessen som har vært i 2020, har Frøya kommune blitt utfordret til å tenke nytt. Både for økonomisk effektivisering, men også i et samfunnsøkonomisk perspektiv for å dreie ressurser mot forebyggende og helsefremmende innsats. Det ble i denne prosessen et politisk vedtak på å si opp nåværende leieavtale med Frøya Storhall, inndra årsverk på frisklivs koordinator, og se på alternativ organisering og koordinering av tilbudet.

Tilbudet som Frøya kommune nå har gitt har vært gjennom individuelle helsesamtaler, temabaserte samlinger, ulike gruppetilbud og testing av fysisk form. Frisklivssentralenes tilbud har vært begrenset til 12 uker, og etter 12 uker vurderes det tilbud om ytterligere oppfølging. Frisklivssentralen har vært et veldig bra tilbud med opp mot 120 deltakere i året. I tillegg har frisklivssentralen kjørt et eget prosjekt (NED-Prosjektet) for å få ned og forebygge sykefravær internt i Frøya kommune som organisasjon.

I Frisklivssentralen treningsklinikk ved Frøya storhall har kommunen etablert et ordinært treningssenter med styrkerom. Treningsklinikken har hatt et godt utvalg av treningsapparater.

Utstyret er valgt for å tilfredsstille en bred brukergruppe, fra lavterskeltrening for nybegynnere og uerfarne, via funksjonelle styrkeapparater, til frivektstrening for de mer erfarne. Treningsklinikken har for innbyggeren i Frøya kommune vært et alternativ til å trene på private treningssenter med veiledning fra kommunal helsetjeneste.

Kommunedirektøren vurderer at det er potensiale for å oppnå samfunnsøkonomiske gevinster ved å åpne for mer bruk av private aktører innenfor trening og fysisk aktivitet i samarbeid med kommunes Frisklivssentral. Det vurderes som en større sannsynlighet at det kan gis et større og mer mangfoldig tilbud. Treningssenterene betjener allerede store deler av befolkningen, og kommunedirektøren tilrår at det etableres et samarbeid med et privat treningssenter.

Et etablert samarbeid med et treningssenter vil også i større grad kunne følge brukerne opp over tid. Frisklivssentralenes tilbud er tidsbegrenset, og etter 12-uker må brukerne selv ta ansvar for å opprettholde treningsrutinene. De må da selv holde seg fysisk aktive på egenhånd eller ved å ta i bruk tilbud på treningssenter eller andre steder. Erfaringen fra frisklivssentralen pr i dag er at en del faller fra i denne overgangsperioden. Ved å benytte treningssentrenes tilbud i større grad vil man kunne gi tilbud til brukerne som vedvarer over tid, og som dermed i større grad legger til rette for varige livsstilsendringer. Samlet sett vurderer kommunedirektøren at det er stort forbedringspotensial når det gjelder utnyttelse av private aktører i samarbeid med de kommunale helsetjenestene som veileder og støtter personer som trenger å komme i gang med fysisk aktivitet og trening. Det er kommunedirektøren sin vurdering at det er en nødvendig forutsetning for å imøtekomme morgendagens behov og tjenester.

Kommune 3.0 «Samskapingkommunen» er en overordnet satsing i planperioden. Denne satsingen viser til viktigheten av å satse på innovasjon, omstilling og effektivisering for å møte utfordringene som kommer med strammere kommuneøkonomi og mer komplekse oppgaver. Det krever nye modeller og metoder for hvordan kommunene skal utøve sine ulike roller i velferdssamfunnet og i samarbeid med andre aktører. Hvordan få mer ut av de ressursene vi har tilgjengelige, og hvordan sørge for at ressursene blir brukt på en god måte?

Kommunikasjon, innbyggerdialog og samskaping med næringsliv må derfor settes på dagsordenen. Med samskaping menes det: «når to eller flere offentlige og private parter inngår i et likeverdig samarbeid, med hensikt å definere problemer og designe og implementere, nye og bedre løsninger». Kommunen klarer ikke dette alene. Vi må se på samarbeid med private aktører for å supplere og komplementere innsatsen. Kommunedirektøren vurderer at et samarbeid med private aktører i frisklivssentralen på sikt vil gi klare synergieffekter; være seg både på økonomiske ressurser, tid, kunnskap og samfunnsøkonomisk.